

Helsingborg 2023-08-25

Boverket
remiss@boverket.se

Svar på Boverkets Remiss – d.nr. 2215/2021

Remiss: Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.
Ärendenummer: 00327/23

Helsingborgs stad har beretts möjlighet att svara på remiss från Boverket avseende förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m. Stadsbyggnadsnämnden lämnar svar på remissen i egenskap av rollen som myndighet.

Helsingborgs stad tillstyrker förslaget och lämnar följande synpunkter på förslaget och konsekvensutredningen.

1. **Mindre avvikelse från föreskrifterna, Avd. A, 1 kap. 3 §**

Regler om mindre avvikelse finns i dag i Avd. A, 3 § EKS och avser endast avvikelse från föreskrifterna. Enligt denna regel är det byggnadsnämnden som kan medge en mindre avvikelse. Boverkets bedömning är att byggnadsnämndens möjlighet att medge mindre avsteg inte har stöd i PBL.

Även om PBL inte uttryckligt anger att nämnden kan fatta ett särskilt beslut om avsteg från tekniska föreskrifter framgår det dock av 10 kap. 23 och 34 §§ PBL att nämnden tar ställning till om krav i gällande föreskrifter uppfylls, och därmed även om det finns förutsättningar för avvikelser i enlighet med föreskrifterna, vid beslut om startbesked och slutbesked. Vi bedömer därför att den nuvarande formuleringen i avsnitt 1:21 BBR har stöd i PBL.

Den föreslagna ändringen tydliggör att det är byggherren som har ansvaret för att en åtgärd uppfyller alla krav i författningen. Samtidigt är det Boverkets bedömning att det är byggherren som i sin projektering, på ett ansvarsfullt sätt, ska avgöra om en mindre avvikelse från en föreskrift kan tillämpas. Därefter är det byggnadsnämndens uppgift, som för övriga regler, att inför startbesked eller slutbesked bedöma om byggherren har tillämpat reglerna på ett korrekt sätt.

Boverket tar bort byggnadsnämndens möjlighet att medge mindre avsteg från föreskrift med motiveringen att det saknas lagstöd i PBL för detta. Samtidigt läggs ansvaret att avgöra om mindre avsteg kan göras över på byggherren, vilket även detta saknar stöd i PBL. Eftersom författningsförslaget bara innehåller allmänt hållna föreskrifter utan tydlig kravnivå kommer det att bli svårt att avgöra om en viss föreskrift är uppfylld eller om det föreligger ett behov av avsteg från föreskrift. En del byggherrar, i synnerhet små byggherrar, både företag och privatpersoner, kommer att få svårt att avgöra om en viss projektering innebär ett mindre avsteg från föreskrift. Det är naivt av Boverket att tro att byggherrens möjlighet att själva bedöma om mindre avsteg alltid kommer att ske på ett ansvarsfullt sätt.

Vi föreslår därför att ansvaret för att medge mindre avsteg från föreskrift fortsättningsvis ska göras av byggnadsnämnden, lika Avd. A, 3 § EKS idag.

2. **Förslaget saknar en tydlig definition av begreppet fackmässighet, Avd. A, 1 kap. 8, 12, 15 §§**

Vi ser positivt på att Boverket har förtydligat att byggnader ska projekteras på ett fackmässigt sätt, att byggnader ska utföras på ett fackmässigt sätt och att kontroll ska utföras fackmässigt.

Detta ger kommunerna större möjlighet att begära tydligare handlingar eller avvisa projektering och utförande som inte är tillräckligt kvalificerade för att den aktuella åtgärden. Fackmässighet kan uppnås till exempel genom att använda vetenskapligt baserade metoder, lämpliga branschstandarder, branschregler eller andra vedertagna metoder för att utföra arbetsmoment på ett sakkunnigt sätt.

Själva syftet med förslaget är att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar och metoder på ett lättare sätt än med nuvarande regler och därigenom främja innovationer.

Det kommer att bli svårt för både byggherrar och kommuner att bedöma fackmässighet när det gäller nya och innovativa lösningar som inte bygger på vetenskapligt baserade metoder, lämpliga branschstandarder, branschregler eller andra accepterade metoder.

En del av de mindre byggherrarna, både företag och privatpersoner, kommer att få svårt att avgöra om en viss projektering eller ett visst utförande kan bedömas som fackmässigt utfört.

Då alla har sin egen bild av fackmässighet är det stor risk att tvister uppstår på grund av olika kvalitetsförväntningar.

För att underlätta bedömningen om något är fackmässigt eller inte borde Boverket ta fram en tydlig definition av vad som förväntas vara en fackmässig projektering, ett fackmässigt utförande eller en fackmässig kontroll.

3. **Ändring av byggnad, Avd. A, 1 kap. ,14 §§**

Om avsteg enligt 8 kap, 1 § görs ska en riskbedömning göras.

Riskbedömningen ska innehålla

1. en redovisning av avstegen i förhållande till kraven i 2-7 kap.,
2. skälen för avsteg,
3. en redogörelse för konsekvenserna av avstegen, och
4. en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att risken för människors säkerhet ska bli godtagbar.

Riskbedömningen ska dokumenteras.

För byggprojekt som avser ändring av en byggnad kommer det att krävas en utredning avseende byggnadens status när det gäller befintliga bärande konstruktioner och hur åtgärden kommer att påverka byggnaden. Detta kommer att medföra ytterligare tid för framtagande av handlingarna samt utökad tid för granskning på byggnadsnämnderna. Konsekvensen kan bli en mera utdragen bygglovsprocess

Det är positivt att Boverket introducerar riskbedömningar i byggreglerna.

Branschen, i synnerhet mindre och oerfarna byggherrar, har dock ingen större vana att göra ändamålsenliga riskbedömningar, vilket medför att resultatet av en undermåligt utförd riskbedömning kan ifrågasättas. Resultatet av en riskbedömning kan alltid styras till att uppfylla byggherrens önskade behov.

För att en riskbedömning ska kunna göras på ett objektivet sätt bör Boverket ta fram en vägledning till hur en riskbedömning bör utföras för att denna ska kunna användas som ett verkningsfullt verktyg i processen.

Med stöd av delegation från Stadsbyggnadsnämnden Helsingborg

Anna Möller
Stadsbyggnadsdirektör